

Folkehelseprofil 2020-2023

Utfordringsbildet

INNHold

INNLEDNING.....	3
BEFOLKNINGSSAMMENSETNING	4
OPPVEKST OG LEVEKÅR.....	5
FYSISK, BIOLOGISK, KJEMISK OG SOSIALT MILJØ	7
SKADER OG ULYKKER.....	9
HELSERELATERT ATFERD.....	10
HELSETILSTAND.....	11
HOVEDUTFORDRINGER OG PRIORITERINGER	13

INNLEDNING

Det er godt å leve og å vokse opp for de fleste i Randaberg kommune.

Befolkningen har generelt god helse og kommer til å nyte mange gode leveår.

Dette notatet avdekker likevel noen utfordringer. De fleste er ikke spesielle for Randaberg, men er også gjeldende i både nabokommunene våre og i resten av landet.

Tiltak som gjør det lettere å ta sunne valg kan bidra betydelig til å opprettholde den gode situasjonen vi har i dag. Tiltak som settes inn tidlig vil ofte være de mest virkningsfulle, da det er mer effektivt å hindre problemer i å oppstå, enn det er å behandle problemene når de har oppstått.

Helsetilstanden er i betydelig grad et resultat av situasjonen den enkelte er født inn i. Barn av personer med høy utdanning tar gjerne høy utdanning selv, og vi ser en tydelig tendens til at et høyere utdanningsnivå øker sannsynligheten for et langt liv med god helse. Vi ser også en tydelig tendens til at helsetilstanden totalt sett er bedre i samfunn med små forskjeller enn i samfunn hvor forskjellene er store. Det er et hovedformål i folkehelsearbeidet å redusere helseforskjeller mellom ulike sosiale grupper, gjennom å løfte helsetilstanden i den delen av befolkningen som har de største utfordringene.

Folkehelseprofil 2019-2022
Utfordringsbildet bygger på
Kunnskapsgrunnlaget.

I Kunnskapsgrunnlaget finnes det statistikk og tallmateriale over de temaer som blir diskutert mer inngående i Utfordringsbildet

Utfordringsbildet har samme oppbygning som Kunnskapsgrunnlaget. De forholder seg begge til Forskrift om oversikt over folkehelse, som sier at folkehelseoversikten skal inneholde opplysninger om:

- Befolkningssammensetning
- Oppvekst – og leveårsforhold
- Fysiske, biologiske, kjemiske og sosiale miljøfaktorer
- Skader og ulykker
- Helserelatert atferd
- Helsetilstand

Ferdigstillelsen av Kunnskapsgrunnlaget og Utfordringsbildet markerer starten på et mer strukturert og systematisk arbeid for å implementere kunnskapen vi har tilegnet oss om folkehelsen i Randaberg i påfølgende planarbeid. Planlegging og evaluering av tiltak gjøres i kommunens øvrige planverk. Folkehelseprofil 2019-2022 skal være grunnlag for kommunal planstrategi.

BEFOLKNINGSSAMMENSETNING

Befolkningssammensetning kan fortelle noe om helsetilstanden i en kommune. En eldre befolkning vil ha dårligere helse enn en ung befolkning. Man får normalt flere sykdommer og helsen skranter mer, desto eldre man blir. Dette gjelder selvsagt ikke alle eldre, men flertallet eldre sammenlignet med den yngre befolkningen. Av samme årsak vil flere innbyggere i slutten av sin arbeidsføre alder motta uføretrygd sammenlignet med de yngre. Kunnskap om befolkningssammensetning er altså viktig som bakenforliggende faktor for å forklare andre helsefaktorer. Kunnskap om befolkningssammensetning er viktig for å kunne gjøre gode strategiske veivalg for en kommune.

Innbyggertallet øker beskjedent i Randaberg. Økningen skyldes i hovedsak netto fødselsoverskudd, dernest innvandring. Randaberg har en mindre andel innvandrere sammenlignet med gjennomsnittet i Rogalandskommunene og landet for øvrig. Mesteparten av innvandrerne er arbeidsinnvandrere. Tallet er jevnt stigende som i andre kommuner. En betydelig mindre andel av innvandrerne kommer fra ikke-vestlige land sammenlignet med fylket og landstotalen.

Vi har fortsatt en relativt ung befolkning. Gjennomsnittsalderen er 37,4 år. Men vi er den kommunen i Rogaland hvor aldersgjennomsnittet har økt mest de siste 15 årene. Andelen barn 0-17 år synker mens andelen eldre fra 65 år øker. For eksempel viser befolkningsframskrivingen at aldersgruppen 80+ øker med omtrent 150 personer i 2030. Eldre innbyggere er i dag sprekere helsemessig enn de var for et par tiår siden og utgjør en betydelig ressurs i lokalsamfunnet. En aldrende befolkning vil, som nevnt, likevel vise igjen i folkehelseprofilen fordi eldre statistisk sett får flere sykdommer og svakere helse enn den yngre befolkningen.

Hva er positivt i Randaberg?

En relativt ung befolkning

Hva skal vi være ekstra oppmerksomme på?

Andelen barn 0-17 år synker

En relativt raskt økende andel eldre

OPPVEKST OG LEVEKÅR

Oppvekst og levekår har mye å si for helse og livskvalitet. I dette ligger det blant annet hvilken økonomi, bo- og arbeidsforhold og utdanningsnivå innbyggeren har.

Det er godt dokumentert at personer med høy utdanning lever lenger enn personer med lav utdanning. Det er også slik at denne ulikheten reproducerer seg, da sannsynligheten for at personer som vokser opp i et hjem der en eller begge foreldrene har høyere utdanning, har større sannsynlighet for å ta høyere utdanning selv.

Andelen innbyggere i Randaberg som har videregående skole eller høyere utdanning øker mindre enn fylket og landet.

Sammenligner vi kun universitet/høgskole så har Randaberg en mindre andel enn både fylket og landet.

Randaberg har hatt en satsing på å jobbe mot frafall i videregående skole de siste fire årene. Trenden viser fortsatt at frafallet er mindre enn i fylket, men holder seg ganske stabilt på 20%, et tall som er for høyt.

Inntektsnivået er høyt i Randaberg. Medianinntekten er blant de høyeste i Rogaland. For husholdninger er den mer enn 100.000 kr høyere enn i landet for øvrig.

Inntektsulikheten øker i kommunen, den øker raskere enn i både fylket og landet.

Færre barn i Randaberg enn i fylket og landet lever i lavinntektsfamilier, det vil si 60 % under den kommunale medianinntekten, men trenden er økende. Den største utfordringen for barna er den sosiale fattigdommen som følger av økonomisk fattigdom. Sosial fattigdom

fører igjen med seg utenforskap og utenforskap kan få store følger for barnets helse og barnets liv som voksen

Folk flest bor fortsatt i eneboliger i Randaberg, selv om det er bygget mest rekkehus og boligblokker de siste årene. Færre barn bor trangt i Randaberg sammenlignet med fylket og landet, og trenden er svakt synkende.

Arbeidsledigheten i Randaberg har sunket betydelig de siste årene og var ved utgangen av 2019 på 2%.

Andelen unge stønadsmottakere har sunket de siste 4-5 årene, og andelen uføre i arbeidsfør alder har sunket og ligger nå under fylket og landet for øvrig.

Barnehage og skole med høy kvalitet er de viktigste arenaene for utjevning av sosiale helseforskjeller, hvor potensialet for helsefremming og helseforebygging er størst.

En høy andel 3-5 åringer har barnehage tilbud i Randaberg, 95,5 %. 18% av alle barnehagebarn kommer fra flerspråklige familier. Andel ansatte med utdanning er på 81%. det oppfyller UNICEF sine krav til høykvalitetsbarnehage. Kravene til ny norm for andel barnehagelærere er vanskelig å innfri i regionen vår. Randaberg satser på at ansatte kan ta denne utdanningen på deltid.

Reduksjon av sykefravær er en høyt prioritert oppgave i barnehageledelsen, og satsingen viser en nedgang fra 11,8% i 2018 til 8,6% i 2019.

En helsefremmende skole er kjennetegnet av et miljø hvor elevene ikke blir mobbet, hvor elevene kjenner tilhørighet til

felleskapet med jevnaldrende og hvor de opplever å mestre skolefagene.

Trivselen er høy i Randbergskolen, jevnt over på linje med fylket og landet for øvrig, og elevene er i økende grad fornøyd med skolen.

Samtidig viser Ungdataundersøkelsen at litt flere elever opplever plaging, trusler og utfrysing i Randberg enn i de andre Nord-Jæren kommunene og i fylket. Mobbing er en vesentlig individuell risikofaktor for psykiske lidelser. Barn som mobbes har opptil sju ganger høyere risiko for psykiske plager som engstelse, depresjon, ensomhet og rastløshet, enn barn som ikke mobbes.

Nasjonale prøver viser at flere 5. klassinger i Randberg har økende mestring i både lese- og regneferdigheter. Andelen elever på laveste mestringsnivå er nå lavere enn i både fylket og landet for øvrig.

Helsetjenesten for barn og unge er en sentral og viktig tjeneste i folkehelsearbeidet. Hele formålet med denne tjenesten er å gi helsefremmende og forebyggende tjenester for alle fra livets begynnelse. Tverrfaglig samarbeid med andre interne tjenester er spesielt viktig, først og fremst med barnehager og skoler.

Antall barn med hjelpetiltak i barnevernet har vært økende de siste årene. Kan dette skyldes mangel på veiledning fra andre tjenester? Dette vil bli undersøkt.

Antall saker som meldes til interkommunalt konsultasjonsteam for vold og overgrep har økt de siste 4 årene, utgjør 11-13 saker pr år.

Hva er positivt i Randberg?

Høyt inntektsnivå
Lav arbeidsledighet
Synkende andel unge på stønad
Høy trivsel i skolen
Økt mestringsnivå i lesing og regning

Hva skal vi være ekstra oppmerksomme på?

Økende inntektsulikhet
Økende andel unge i lavinntektsfamilier
For høyt frafall i videregående skole

FYSISK, BIOLOGISK, KJEMISK OG SOSIALT MILJØ

Tilrettelegging av det fysiske miljøet er viktig for at de sunne valgene skal bli enkle. Kort vei til turområder, gjøre det enkelt og trygt å sykle eller gå til jobben, servicetjenestene og butikkene er et viktig offentlig ansvar.

Det er en dokumentert sammenheng mellom nærhet til attraktive lokale turområder og fysisk aktivitetsnivå. Folk går tur der det er mulig å gå tur. Korte hverdagsturer er normen for det norske friluftslivet – ikke lange krevende turer i fjellet. Å gå er godt nok og gir betydelige helsegevinster. Å gå i grønne omgivelser gir ytterligere gevinst på mental helse

Randaberg har et godt utbygd nettverk av turveier og turstier med kort avstand fra der folk flest bor.

I 2019 gjennomførte Randaberg en kartlegging og verdsetting av friluftsområdene. Kommunen har mange flotte friluftsområder, spesielt kystlandskapet. I verdsettingen av områdene var det mange som fikk høy skår. Innfallsportene til flere av områdene var derimot ikke like tilgjengelige for bil eller buss.

Ny kommunal trafikksikkerhetsplan er vedtatt og Randaberg er med denne i søkeprosess om å bli en Trafikksikker kommune.

Drikkevannet fra IVAR som de fleste innbyggerne i Randaberg er tilknyttet tilfredsstillende kvalitetskravene 100 %.

Støyproblematikk har til tider vært gjenstand for misnøye hos mange innbyggere. Målinger viser at ingen boliger i Randaberg er utsatt for støy som ligger i de høyeste støykategoriene. E 39,

Kvernevikveien og Randabergveien er mest utsatt.

Sosiale møteplasser er viktige for tilhørighet og trivsel i et lokalsamfunn. Randaberg har mange uformelle sosiale møteplasser. Landsbyhuset 59 grader nord har et mangfoldig tilbud for unge og eldre, og er en av kommunens mest sentrale møteplasser. Idrettsarenaer og kirker/bedehus er også viktige arenaer hvor mange folk møtes.

Kulturtilbud og frivillige organisasjoner er viktige bidragsyttere til en god folkehelse. De tilbyr et fellesskap, en arena for mestring og en mulighet til å utvide eget nettverk, samtidig som de bidrar til sosiale arenaer for innbyggerne. En kartlegging av frivillige organisasjoner i Randaberg viser et aktivt og mangfoldig organisasjonsliv. Antall lag og foreninger holder seg stort sett stabilt, men trenden viser en syndende deltakelse, noe som også er gjeldende ellers i landet. Idretten står sterkest blant alle typer organiserte aktiviteter, i alle aldre.

Kommunen har et ansvar for å stimulere og mobilisere det lokale frivillige engasjementet. I samarbeid med frivilligheten vil kommunen utarbeide en frivillighetspolitikk som skal være et viktig bidrag til å skape et levende lokalsamfunn.

Ungdom i Randaberg rapporterer om økt ensomhet. En av fire ungdommer føler seg ensomme og trenden er økende. Ensomhet blant eldre innbyggere er spesielt gjeldende fra 75 år og eldre.

Hva er positivt i Randaberg?

God luftkvalitet

God drikkevannskvalitet

Unge og eldre har et godt fritids- og aktivitetstilbud

Godt utbygde turveier og turstier med kort avstand til bebyggelse

Hva skal vi være ekstra oppmerksomme på?

Økt ensomhet blant ungdom.

Ensomhet blant eldre innbyggere (75+)

SKADER OG ULYKKER

Dødsfall som følge av ulykker er betydelig redusert de siste 40 årene. Først og fremst skyldes det færre trafikkulykker.

Personskader som følge av ulykker er nesten samme i størrelsesorden som kreft, målt i tapte leveår. Ulykker med personskade er den største dødsårsaken for personer under 45 år.

Randaberg har færre skader med ulykker behandlet i sykehus enn både fylket og landet har. Hoftebrudd og hodeskader blant eldre topper statistikken. Det er flest hoftebrudd blant kvinner 75+, og forekomsten har økt de siste 6 årene.

Det har vært tre innbyggere fra Randaberg som er drept i trafikken siden 2001. De fleste trafikkskadede har kun fått lettere skader. En fersk melding fra Trygg trafikk forteller oss at ingen ble drept i Rogalandstrafikken i 2019.

Hva er positivt i Randaberg?

Relativt få skader som behandles i sykehus

Hva skal vi være ekstra oppmerksomme på?

Økt andel hoftebrudd hos eldre innbyggere

HELSERELATERT ATFERD

Fysisk aktivitet er den viktigste samfunnsmedisinen vi har. Like mange unge trener i dag som for 20 år siden, men de er lite fysisk aktive ellers i hverdagen. Mange slutter i idrettslagene når de blir eldre, men trener i stedet mer på egenhånd. Ungdata viser at 69% av ungdommene i Randaberg rapporterer om at de trener minst 3 ganger i uken. Det er en økning fra 2010. Ellers er Rogalendingen mindre fysisk aktive enn folk i andre fylker. Det finnes dessverre ikke tall på kommunenivå. Innbyggere med lav utdanning er mindre fysisk aktive enn de med høy utdanning.

Overvekt og fedme har lenge vært et økende helseproblem. 16 prosent av alle barn i landet har overvekt/fedme. Trenden ser ut til å ha flatet ut de siste årene. Vektresultater for 3. og 8. klassinger i Randaberg ligger omtrent på samme nivå som landstotalen. Vekten øker med alderen. En av fire ungdommer i videregående skole overvekt/fedme på landsbasis. Det samme gjelder for voksne. På landsbasis har en større andel personer overvekt/fedme i gruppen med lav utdanning.

Røyking er ansett for å være en av de viktigste årsakene til redusert helse og levealder. Omtrent halvparten av de som røyker daglig i mange år, dør av sykdommer som skyldes tobakksrøyking. Studier viser at dagligrøykere dør i snitt 10 år tidligere enn ikke-røykere og 25 prosent av dagligrøykere dør 20-25 år tidligere enn gjennomsnittlig levealder for ikke-røykere. Andelen røykere både blant voksne og ungdom har gått markant ned fra årtusenskiftet til i dag. Det er en klar utdanningsforskjell; 25% av røykerne har grunnskole som høyeste utdanning, mens kun 5% har universitet/høyskole.

Tall fra Ungdata viser at svært få ungdommer røyker. Synet på røyking har endret seg dyptgripende, fra å være et tegn på voksenhet og status til i dag å ha liten status og respekt i de fleste ungdomsmiljøer. Ungdom i Randaberg både røyker og snuser mindre enn før. 97% svarer at de ikke røyker og 98% at de ikke snuser.

Alkohol er en medvirkende årsak til en betydelig del av norske sykehusinnleggelse. Alkohol står for det største omfanget av rusmiddelproblemer i Norge både med hensyn til hvor mange som har et rusmiddelproblem og omfanget av de helsemessige og sosiale konsekvensene av rusmiddelbruken. Spesielt er det et stort problem for barn som lever i familier med rus. 90% av ungdommene i Ungdataundersøkelsen svarer at de aldri har smakt alkohol, eller smakt noen få ganger. Kun 2 % har smakt marihuana eller hasj mer enn én gang. 80% mener at disse rusmidlene er veldig helsefarlige. Kun halvparten mener alkoholbruk er veldig helseskadelig.

Alkoholbruk på landsbasis har vært relativt stabilt de siste åtte årene. Eldre drikker mer enn yngre, men de har et mindre risikofyllt drikkemønster. De med høy utdanning og høy inntekt drikker oftere, men har mindre risikofyllt drikking. Tre av fire drikker kun i helgene. Vi har ikke kommunetall på dette.

Hva er positivt i Randaberg?

Liten andel ungdomskolelever bruker alkohol og andre rusmidler

Hva skal vi være ekstra oppmerksomme på?

Sosiale forskjeller i levevaner
Overvekt og fedme

HELSETILSTAND

Helsetilstand forstås som en innbyggers helse målt ved eksempelvis risikofaktorer, forebyggbare sykdommer, trivsel og mestringsressurser, eller mer indirekte mål som sykefravær.

I Randaberg lever innbyggerne lengre enn i mange andre kommuner. Kvinner lever mer enn 2 år lenger enn i landet for øvrig, og menn ca. 1 år lenger.

Utdanningsforskjellen blant forventet levealder er betydelig mindre i Randaberg enn i landet for øvrig.

Høyere levealder betyr at folk er ved god helse og at vi har flere velferdsordninger. Flere eldre betyr flere syke og flere som har behov for helse og omsorgstjenester. Samtidig har flere eldre i dag god helse, bedre økonomi og mer kunnskap til å ivareta sine behov, og kan være bidragsyttere overfor andre. Med flere eldre vil sykdomsbildet sannsynligvis bli preget av mer kroniske og sammensatte helseproblemer, inkludert demens, enn i dag.

Forekomsten av muskel og skjelettplager er høyere i Randaberg enn i fylket og landet for øvrig og trenden er økende. Plagene/symptomene er langt høyere enn diagnosene.

Randaberg har fortsatt mange registrert med hjerte-karsykdommer i primærhelsetjenesten, flere enn på både fylkes- og landsnivå når en regulerer for alderssammensetningen. Det er derimot færre innbyggere her som blir behandlet i sykehus. Forklaringen kan være en forskjell i diagnosepraksis og innbyggernes tilbøyelighet til å oppsøke lege.

Diabetes type 2 regnes som en av de store livsstilssykdommene. Forekomsten

øker med alderen og med overvekt og fedme. Forekomsten er betydelig økende blant innbyggerne i Randaberg de siste fire årene.

Forekomst av både Kols og kreft blant befolkningen i Randaberg er lavere enn i landet for øvrig, men andelen som får lungekreft er økende, mer hos kvinner enn hos menn.

Bruk av antibiotika er synkende i Randaberg som ellers i landet, men den er fortsatt høyere enn i fylket og i landet. For høy bruk av antibiotika kan føre til antiresistente bakterier, det vil si at antibiotika ikke lenger vil ha effekt og dette er en alvorlig situasjon som må følges nøye med på.

Tannhelsen blant barn og unge er stort sett god, men går litt opp og ned. Tallene viser en økning i kariesfrie tenner hos 18-åringene.

Psykiske vansker er en gruppebetegnelse, som innbefatter mange ulike plager og sykdommer i vid forstand, og med stor variasjon i alvorlighetsgrad fra lettere plager til tunge diagnoser. Psykiske vansker er svært vanlig i en befolkning. Omtrent en tredel av befolkningen har en psykisk lidelse i løpet av et år, mens åtte prosent av barn og unge har en psykisk lidelse til enhver tid. Tilsvarende. Angst og depresjoner er de vanligste sykdommene.

Randaberg har en høy forekomst av innbyggere 0-74 år som bruker primærhelsetjenesten på grunn av psykiske vansker. Mest bekymringsfullt er det at andelen unge innbyggere (15-29 år) med psykiske vansker er høyere enn både fylket og landet. Ungdata-undersøkelsen viser også at ungdom sliter med psykiske plager jevnt over i hele landet og

tendensen er økende. Dette er et satsingsområde i ny kommuneplan i Randaberg.

Forekomsten av demenssykdom øker med alderen og vil som følge av en stigende andel eldre bli en stor utfordring framover.

Hva er positivt i Randaberg

Høy forventet levealder
Liten utdanningsforskjell i forventet levealder

Hva skal vi være ekstra oppmerksomme på?

Økende grad av psykiske vansker, spesielt blant unge
Høy forekomst av muskel og skjelettplager
Økende forekomst av diabetes
Høy bruk av antibiotika
Økt forekomst av demens

HOVEDUTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

Ut fra tilgjengelig kunnskap om folkehelseutfordringer har vi drøftet og prioritert de viktigste utfordringene i Randaberg.

Vi har oppsummert utfordringene i oversikten på neste side og vist til mål og strategier i den nye kommuneplanen som svarer på utfordringene.

Det er enighet om at målene med tilhørende strategier som er oppført i oversikten, er de som skal prioriteres i plan og tiltaksarbeidet i Randaberg framover. Det vil si at temaplaner og handlingsplaner skal følge opp de prioriterte målene i kommuneplanen.

I tillegg viser oversikten til forankring i FNs bærekraftsmål. Overordnet og i trå med nasjonale forventninger til kommunal planlegging skal bærekraftsmål nr 17 - *Samarbeid for å nå målene* - være det førende prinsippet i Randaberg kommune.

Kommuneplanens langsiktige mål:

PÅ LANG SIKT

Randaberg skal være en aktiv, attraktiv og inkluderende landsby.

- **En aktiv landsby** tar aktive grep om samfunnsutviklingen.
- **En attraktiv landsby** er god å leve, jobbe og være til i, og komme på besøk til.
- **En inkluderende landsby** gir muligheter for at alle kan delta i og bidra til det gode samfunnet.
- **De langsiktige målene** skal støtte opp om arbeidet med visjonen. Under hvert langsiktig mål står det mer om hvordan vi ønsker å styre, og hva som er viktigst å jobbe med nå.
- **For å lykkes med målene** er vi avhengige av et godt samarbeid mellom kommunen, næringslivet, innbyggere og organisasjoner.

LANGSIKTIGE MÅL	DELMÅL
AKTIV	<ul style="list-style-type: none">• Reduksjon av klimagassutslipp• Tydelig jordvern• Styring av boligbyggingen• Samfunnssikkerhet• Aktive innbyggere
ATTRAKTIV	<ul style="list-style-type: none">• Et godt sentrum• Rent og sunt miljø• Et variert kulturliv• Rekruttere og beholde kompetanse• Mer næring
INKLUDERENDE	<ul style="list-style-type: none">• Steder for alle• Styrke et inkluderende arbeidsliv og språkopplæring• Muligheter for alle

Tabell: Oversikt over de langsiktige målene.

Utfordringer	Forankring i kommuneplanen	Forankring i FNs bærekraftsmål
<p>Økende forskjeller:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Økende inntektsulikhet ✓ Økende andel unge i lavinntektsfamilier ✓ Sosiale forskjeller i levevaner 	<p>Inkluderende landsby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Steder for alle - Muligheter for alle <p>Fremme trivsel og god psykisk helse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utjevne levekårsforskjeller 	
<p>Psykiske plager barn og unge</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Frafall i videregående skole ✓ Økt ensomhet blant ungdom ✓ Økende grad av psykiske vansker, spesielt blant unge 	<p>Fremme trivsel og god psykisk helse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mestring og sosial støtte - Sikre gode overganger i livet <p>Fremme levende nærmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styrke sosiale møteplasser og inkluderende fellesskap 	
<p>Økt forekomst av livsstilssykdommer</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Overvekt og fedme ✓ Økende forekomst av diabetes ✓ Høy forekomst av muskel og skjelettplager 	<p>En aktiv landsby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for en aktiv og sunn livsstil - Skape økt bevissthet om hva som virker positivt inn på helsen <p>Fremme levende nærmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> - God tilgjengelighet til friområder og turveinett <p>Fremme smarte og nyttige løsninger</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gange og sykkel skal gjøres mer attraktiv 	
<p>Økende andel eldre</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Økt antall innbyggere med demens ✓ Ensomhet 	<p>En aktiv landsby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktive innbyggere <p>Fremme levende nærmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styrke sosiale møteplasser og inkluderende fellesskap - Stimulere frivilligheten <p>Fremme smarte og nyttige løsninger</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teknologi for læring og selvstendighet 	